

*A célokat, mint a szőnyeget felcsavarták.
Aztán hogy, hogy nem, egyszer csak mégis
Derűs alföldre érkeztem,
Tiszta, nagy vizek csobognak, hömpölyögnek körülöttem,
És őrizik álmomat sudár jegenyék.
Fekszem, mint nagy kő a homokban,
Tudva tudom, hogy a magasság,
Ahonnan lezuhanhatnék, a mélységeimben ott van.*

Nézőpontok

*Már a templomok is versengenek:
Ki volt itt hamarabb.
És hogy melyik üdvözítőbb,
A hagymakupola vagy a kúpkalap.
Kereszt, gömb, kakas vagy nihilsapka?
Melyik isten igazabb?
És a címerét ki, kitől, miért kapta?
Egymásra nőnek a nézőpontok,
És én töprengek, mi az igaz:
Amit ők mondanak, vagy amit én mondok?
Amit megírtak, megtörtént-e, vagy nem?
Fölénk nő, alánk ás, belénk döfi
Gyűlölet-kardját a történelem.*

SZAMOS MARIANN Lakodalom

Gyuri bácsit meghívták, ott lépkedett a nászmenet utolsó sorainak hol egyikében, hol másikában, frissen borotválva, egyetlen puhára kefélt éjfe-kete öltönyében, amely a mérsékelt használattól szokatlanul mutatósá tette még mindig délceg, csupa csont és bőr alakját.

Gyuri bácsi Szilvike, a menyasszony családja részéről volt hivatalos, mind a templomi esküvőre, mind a lakodalomra, hiszen annak idején a leány nagypapjának volt a násznagya egy rokoni szálaknál is erősebb köte-lék, a bajtársiasság elismeréseként. Gyuri örült a meghívásnak, mert a tisztelet szerény megmutatkozását látta benne, illetve mert a frigykötési ceremónia a hagyománynak megfelelően zajlott: a vőlegény rezesbandá-val indult neki a falu széléről a felsőváros végének, hogy a dombra felka-paszzkodva ízes rigmusokkal, kedélyes poharazgatás közben kikérje a fod-rokba öltözött arát.

A nászmenet ütemesen haladt, a kikészített arcát a naptól fehér csipke-ernyővel óvó menyasszonnyal az élen. Aprókat lépett fehér lakkcipőjének felmagasított sarkain, vőlegénye pedig, mivel sehogy sem tudott igazodni a lány imbolygó járásához, hol behúzott nyakkal az ernyő alatt, hol két lépéssel lemaradva integetett a főutca két oldalára kitódult néznek.

Gyuri bácsi integető kezeket, mosolygó arcokat és mozgó szájakat látott, de nem hallotta még azt se, amit a szomszéd Józsi bácsi súgott a fülébe, mert annyira hangosan verte a taktust a menetet záró muzsikások három-fős bandája. Úgy érezte az öreg, bár mostanáig nem volt magára panasz, de ezt a menetelést követően biztosan elkezd majd romlani a hallása, és innen már csak napok, legfeljebb hetek kérdése, hogy élemedett kora végre korlátokat állítson elébe. Nem bánta, hogy nem hallotta a Józsit, mert az most úgyis nagyra volt a feleségével, a Bözsivel, aki főszakácsnő-ként vette ki a maga részét a lakodalomból, és mert a legjobb barátja, Pista, a menyasszony nagypapja, nem hogy meghívást nem kapott a családot min-den szegről-végről összeecsődítő eseményre, hanem tüntetőleg még a nap-ját se közölték vele előre, remélve, hogy minél később szerez tudomást a jeles eseményről. A Szilvikéék nem is beszéltek az öreggel, már ki tudja, mióta. Igazság szerint a faluban Gyuri bácsin kívül senki nem beszélt már vele.

Gyuri bácsi ezt csúf dolognak tartotta, és szégyellte magát mások helyett is, különösen az ő nyolc éve elhunyt, drága Cecíliája, de legfőképp

SZAMOS MARIANN (1988, Margitta) újságíró. A kolozsvári BBTE történelem-régészet szakán szerzett diplomát, majd a kulturális örökség védelme és kutatása területén mesteri képzésben részesült. 2018 februárjáig a Reggeli Újság tudósítója volt.

a Pista neje, az Anna miatt. Anna takaros asszony volt, és kitartóan hűséges, türelme pedig csodát művelt volna erre az egy napra az öreg erdésszel, csakhogy ők is tanúi lehessenek, ahogyan a népes család utolsó hajadon leányát is férjhez adják. Megfürdette, még meg is borotválta volna az öreget, lemosta volna róla a többhetes (hónapos) mocskot, addig rimánkodott volna neki, amíg engedi, hogy újra embert csináljon belőle, persze csupán néhány órára, amíg a fogások között el nem kezd egyre sűrűbben nyúlni a pohár után, és akkor mindennek vége. De nem volt mit tenni, előre kitiltották őket, hogy elejét vegyék a jelenetnek, és Anna néni majd belepusztult a szégyenbe.

A nászmenet teljes díszben ereszkedett lefelé a katolikus templom alá a kommunista időkben emelt domb aszfaltútján a másik templom felé, hogy a lelkész megáldja és törvényesítse Isten és ember előtt a két fiatal évek óta tartó szerelmét.

Félúton a menyasszony és a vőlegény hirtelen megtorpant néhány másodpercre, és aztán a menet már a korábbinál csak jóval lassabban haladt előre. Gyuri bácsi kitekingetett a sorból a magasra tűzött frizurák és kalapok mögül, de jó ideig még nem láthatott semmit, és még csak elgondolni sem tudta, mi történhetett, mi lehetett a kikerekedett szemű, fel-felhorkanó násznépet. Elfogott ugyan egy-egy szót, meghallotta, hogy a Pista nevét említik, és valóban, a fennakadás az ő háza előtt halmozódott. Amikor aztán nagy sokára ő maga is látótávolságba ért, levett kalapjával a kezében, nedves homlokát dörzsölgetve a frissen, maga vasalta zsebkendőjével, meglátta, hogy a Pista ott kocogtatja belülről az ablakot, és Annával veszekszik, aki próbálja behúzni a függönyt, de Pista nem engedi neki, tologatják egymás kezét, hadonásznak, de az öreg csak véghez viszi az akaratát, jobb öklét az ablaküveghez nyomja, benne sok-sok, megszámlálhatatlan lila ötezzrel, és szétteríti őket az ablaküvegen, mint a kártyalapokat. Aztán kinyitja az ablakot, meglengeti a vagyont, és a könnyekbe fúló, megsemmisült Annával nem törődve, az elképedt zenészeket túlharsogva, azt kiabálja: „Ez mind a tiétek lett volna, gyalázatosok!”

Gyuri bácsi előbb elfehéredik, aztán még egyszer letörli a homlokát, hunyorog, nem akar hinni a szemének. Majd elnyom egy apró kis mosolyt, a kalapját a fejébe rakja, és halad tovább a nászmenettel.

SAITOS LAJOS

Homage à Ady Endre

*Elhagytam a gyerekkor zöld vizeit,
bennem már új-őszi eső zubog
s levélillattal fürdet mindéig. –
De jaj, kánya-szél horpadt mellembe vág,*

*hogy belékékülök! Fúrton-fúrt szakad
a józanság kalendáriuma, lapjaira
följegyezni valóm hiába rovom –
késik a postás! Késik a jog*

*engem védeni szép csónakom
bitorlóitól! Kik részegek már
az evezésben, bár egymást ölelnék,
de nem engedi úrasszonyuk – Mammon!*

SAITOS LAJOS (1947, Soponya). Felsőfokú energetikus oklevelet szerzett, elvégezte a MÚOSZ újságíró stúdióját. A Fejér Megyei Hírlap munkatársaként ment nyugdíjba. Jelenleg a Vörösmarty Társaság Vár c. folyóiratának olvasószerkesztője. Elismerései: Lánzos Kornél – Szekfű Gyula Ösztöndíj (1993, 2005, 2012, 2017), Napút Nívódíj (2012). Tizenegyedik kötete: Túl a fényeken (2017).